

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมการเกษตร

ปี 67

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 200 คะแนน)

ทดสอบความรู้ความสามารถ โดยวิธีการสอบข้อเขียน ดังต่อไปนี้

- (1) ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเกษตร เทคโนโลยีการผลิตพืช การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน การวางแผนส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร นวัตกรรมทางการเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่ม ข้อมูลสถานการณ์การผลิต และการตลาดสินค้าเกษตร
- (2) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการผลผลิตในพื้นที่ การจัดระบบเกษตรกรรม การถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิต การส่งเสริมธุรกิจเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร
- (3) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และเครือข่าย การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการกลุ่มและเครือข่ายของเกษตรกร และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร
- (4) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

280.-

คู่มือสอบนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 280 บาท

จัดทำและจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ทั้ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

**นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร**

ราคา 280.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น
เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายใน
เล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือ
ชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมี
ส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอ
น้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้
ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมส่งเสริมการเกษตร	1
➤ แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2567 ของกรมส่งเสริมการเกษตร	10
➤ ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2759)	34
➤ เทคโนโลยีการผลิตพืช	40
➤ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน	50
➤ ข้อมูลการผลิต การตลาดเพื่อการวางแผนส่งเสริมการผลิต	65
➤ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมทางการเกษตรการสร้างมูลค่าเพิ่ม	72
➤ การจัดการผลผลิตในพื้นที่	85
➤ การจัดระบบเกษตรกรรม	91
➤ การถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิต	100
➤ การส่งเสริมธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร	109
➤ การพัฒนาเกษตรกร องค์กรการเกษตร วิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย	113
➤ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	135
➤ การจัดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการกลุ่มของเกษตรกร	157
➤ เทคโนโลยีสารสนเทศในงานส่งเสริมการเกษตร	167
➤ การศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบและวิธีการส่งเสริมการเกษตร	176
➤ การตลาดและนโยบายการเกษตร	195
➤ คุณภาพของผลผลิตทางการเกษตรและการแปรรูป	213
➤ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่	230
✦ แนวข้อสอบนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชุดที่ 1.	268
✦ แนวข้อสอบนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชุดที่ 2.	273
✦ แนวข้อสอบนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชุดที่ 3.	280
✦ แนวข้อสอบนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชุดที่ 4.	285
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	296

ความรู้เกี่ยวกับกรมส่งเสริมการเกษตร

➤ ประวัติความเป็นมา

การจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร

การจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร มีแนวคิดและการดำเนินงานเพื่อให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งเสริมและเผยแพร่ทางการเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง ไปสู่เกษตรกร ไว้ที่หน่วยงานเดียว ซึ่งเป็นการรวมงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานปลัดกระทรวง กรมกสิกรรม และกรมการข้าวเข้าด้วยกันเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยการบริการและเผยแพร่วิชาการ หรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่ให้ถึงตัวเกษตรกรโดยทั่วถึงและแพร่หลายมีประวัติของการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร โดยลำดับ ดังนี้

- วันที่ 1 กรกฎาคม 2498 ที่ประชุมอธิบดีกรมต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตร ได้มีการปรึกษารื้อถึงเรื่องการปรับปรุงงานส่งเสริมการเกษตรให้เป็นรูปแบบประสม แทนการส่งเสริมแต่ละพืชหรือสัตว์แต่ละอย่าง โดยจะเริ่มด้วยการจัดตั้งกองขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและจะขอตั้งเป็นกรมต่อไป
- วันที่ 11 มกราคม 2504 คณะรัฐมนตรีลงมติให้กระทรวงเกษตรพิจารณาตั้งกรม หรือสำนักงานส่งเสริมการเกษตรขึ้นเป็นหน่วยงานส่วนกลางในกระทรวงเกษตร
- วันที่ 1 กรกฎาคม 2509 ให้เรียกชื่อกรมแพร่ขยายการเกษตร โดยโอนงานส่งเสริมการเกษตรจากทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรมารวมอยู่ในกรมนี้ ส่วนเจ้าหน้าที่ให้เรียกพนักงานแพร่ขยายจังหวัดและอำเภอ เมื่อผ่านการพิจารณาของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารแล้ว ได้นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีแต่ข้อความในหนังสือชื่อกรมได้เปลี่ยนไปจาก กรมแพร่ขยายการเกษตร เป็น กรมบริการเกษตร ส่วนเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคให้ยุบเลิกกรมจังหวัด – อำเภอเป็น เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วยในหลักการ
- วันที่ 14 กันยายน 2510 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 เพื่อขอตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ผ่านมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จากสภาผู้แทนราษฎร และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ตั้ง “กรมส่งเสริมการเกษตร” ได้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2510 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า 1 เล่ม 84 ตอนที่ 101 วันที่ 20 ตุลาคม 2510 โดยมีเหตุผลในการจัดตั้ง คือ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรของประเทศมีอาชีพในการเกษตรประมาณร้อยละ 80 และสินค้าการเกษตรเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ นำรายได้เข้าประเทศประมาณร้อยละ 90 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด ซึ่งอาจถือได้ว่าการเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ ขึ้นอยู่กับอาชีพการเกษตรเป็นสำคัญ และมี ศาสตราจารย์พิเศษทำนอง สิงคาลวณิช ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรคนแรก ตั้งแต่ปี 2511-2518 เป็นเวลา 8 ปี

วัตถุประสงค์การก่อตั้ง

กรมส่งเสริมการเกษตรมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับอำนวยการบริการและเผยแพร่วิชาการ หรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่ให้ถึงตัวเกษตรกร โดยแพร่หลายและทั่วถึง เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตในด้านการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพตามต้องการของตลาด และเพื่อให้มีตลาดสำหรับจำหน่ายผลิตผล อันจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้และฐานะดีขึ้น เป็นการช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจส่วนรวมให้มั่นคงยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์การก่อตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร มุ่งจัดรูปบริการทางวิชาการเกษตรให้อยู่ในสถาบันเดียวกัน เพื่อสะดวกในการจัดบริการแก่

เกษตรกร โดยจัดให้มีการปลูกพืชอาหารให้พลเมืองและส่งเสริมเป็นสินค้าอกรวมทั้งเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมในประเทศ และกระทำในลักษณะให้เกษตรกรรวมกันเป็นกลุ่ม มีการประสานงานกับสถาบันของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แนวทางการส่งเสริมกระทำโดยพิจารณาความต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกเป็นหลักในการส่งเสริม มีการกำหนดระบบการปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และทรัพยากร เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด สนับสนุนการรวมกลุ่มการสร้างเกษตรกรชั้นนำในท้องถิ่นเพื่อมุ่งให้เกิดการช่วยตนเอง รวมทั้งเกษตรกรกำหนดแผนการปลูกพืชหลายครั้งในพื้นที่ที่มีอยู่แทนที่จะเพิ่มผลผลิต เพื่อแก้ปัญหาการทำงานไม่เต็มตัวของเกษตรกร

ภารกิจระยะเริ่มแรก

เสนอแนวคิดในการประกอบอาชีพแก่ประชากรเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ชีววิทยา เทคโนโลยีการผลิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยเป็นตัวกลางในการนำวิทยาการจากสถาบันวิจัยหรือแหล่งความรู้ต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนาเผยแพร่แก่ประชากรเป้าหมาย ในขณะเดียวกันก็รับปัญหาต่างๆ ในพื้นที่มาพิจารณาแก้ไขหรือถ่ายทอดกลับไปสู่สถาบันวิจัยส่งเสริมให้มีการผลิตทางการเกษตรให้เพียงพอแก่การบริโภคภายในประเทศ เพียงพอแก่การใช้ในอุตสาหกรรมและเพื่อส่งออกโดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและลดต้นทุนการผลิตให้การบริการและสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางประเภทและบางโอกาสแก่เกษตรกร เช่น กรณีประสบภัยธรรมชาติศัตรูพืชระบาดรุนแรง และกรณีอื่นๆ ที่เกษตรกรไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้การผลิตของเกษตรกรและของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมตัวเป็นสถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มกิจกรรมเฉพาะเรื่อง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาการใช้เทคโนโลยีการผลิต ชนิด ปริมาณ และคุณภาพของผลผลิต รวมทั้งเพื่อเป็นฐานในการจำหน่ายและกระจายรายได้อย่างยุติธรรม โดยการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 และฉบับที่ 141 การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกรประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการเผยแพร่ความรู้ทางการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้ ในระดับพื้นที่ปฏิบัติการ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการเกษตรในทุกๆ ด้านเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรและประเทศ

การแบ่งส่วนราชการ

ราชการบริหารส่วนกลาง มี 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม กองคลัง กองประสานงานวิชาการเกษตร กองอบรมและเผยแพร่ ราชการบริหารส่วนภูมิภาคมี 2 หน่วยงาน คือที่ทำการเกษตรจังหวัด และที่ทำการเกษตรอำเภอ โดยมีอัตรากำลังข้าราชการในระยะเริ่มตั้งกรมฯ จำนวน 1,726 คน

ภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในปัจจุบัน

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 ได้กำหนดภารกิจให้กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรกร ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูปการเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา กำหนดมาตรการและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และการให้บริการทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

อำนาจหน้าที่

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบครัวเกษตรกร องค์การเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร
4. ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร
5. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2511	ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2514	ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2515	ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2518	ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2520
ราชการบริหารส่วนกลาง 1. สำนักงานเลขาธิการกรม 2. กองคลัง 3. กองประสานงานวิชาการ 4. กองอบรมและเผยแพร่ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค 1. ที่ทำการเกษตรจังหวัด 2. ที่ทำการเกษตรอำเภอ	ราชการบริหารส่วนกลาง 1. สำนักงานเลขาธิการกรม 2. กองการเจ้าหน้าที่ 3. กองคลัง 4. กองส่งเสริมพืชพันธุ์ 5. กองเกษตรสัมพันธ์ 6. กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ราชการบริหารส่วนภูมิภาค 1. สำนักงานเกษตรจังหวัด 2. สำนักงานเกษตรอำเภอ	ราชการบริหารส่วนกลาง 1. สำนักงานเลขาธิการกรม 2. กองการเจ้าหน้าที่ 3. กองคลัง 4. กองส่งเสริมพืชพันธุ์ 5. กองเกษตรสัมพันธ์ 6. กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช 7. ศูนย์ฝึกและนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ 8. ศูนย์ฝึกและนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9. ศูนย์ฝึกและนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรภาคกลาง 10. ศูนย์ฝึกและนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออก 11. ศูนย์ฝึกและนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันตก 12. ศูนย์ฝึกและนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค 1. สำนักงานเกษตรจังหวัด 2. สำนักงานเกษตรอำเภอ	ราชการบริหารส่วนกลาง 1. สำนักงานเลขาธิการกรม 2. กองการเจ้าหน้าที่ 3. กองคลัง 4. กองส่งเสริมพืชพันธุ์ 5. กองเกษตรสัมพันธ์ 6. กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร 7. กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช 8. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ 9. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคกลาง 11. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออก 12. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันตก 13. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค 1. สำนักงานเกษตรจังหวัด 2. สำนักงานเกษตรอำเภอ	ราชการบริหารส่วนกลาง 1. สำนักงานเลขาธิการกรม 2. กองการเจ้าหน้าที่ 3. กองคลัง 4. กองแผนงานและโครงการพิเศษ 5. กองส่งเสริมพืชพันธุ์ 6. กองขยายพันธุ์พืช 7. กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช 8. กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร 9. กองเกษตรสัมพันธ์ 10. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ 11. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 12. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคกลาง 13. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออก 14. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันตก 15. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค 1. สำนักงานเกษตรจังหวัด 2. สำนักงานเกษตรอำเภอ

ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2528	ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2533	ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2545	ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2549
ราชการบริหารส่วนกลาง	ราชการบริหารส่วนกลาง	ราชการบริหารส่วนกลาง	ราชการบริหารส่วนกลาง
1. สำนักงานเลขานุการกรม	1. สำนักงานเลขานุการกรม	1. สำนักงานเลขานุการกรม	1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองการเจ้าหน้าที่	2. กองคลัง	2. กองการเจ้าหน้าที่	2. กองการเจ้าหน้าที่
3. กองเกษตรสัมพันธ์	3. กองการเจ้าหน้าที่	3. กองคลัง	3. กองคลัง
4. กองขยายพันธุ์พืช	4. กองเกษตรสัมพันธ์	4. กองแผนงาน	4. กองแผนงาน
5. กองคลัง	5. กองขยายพันธุ์พืช	5. กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ	5. กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ
6. กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	6. กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	6. กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร	6. กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
7. กองแผนงานและโครงการพิเศษ	7. กองแผนงาน	7. ศูนย์สารสนเทศ	7. ศูนย์สารสนเทศ
8. กองฝึกอบรม	8. กองฝึกอบรม	8. สำนักขยายผลพันธุ์พืช	8. สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
9. กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร	9. กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร	9. สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี	9. สำนักพัฒนาเกษตรกร
10. กองส่งเสริมพืชพันธุ์	10. กองส่งเสริมธุรกิจเกษตร	10. สำนักพัฒนาเกษตรกร	10. สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
11. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ	11. กองส่งเสริมพืชไร่	11. สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	11. สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
12. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12. กองส่งเสริมพืชสวน	12. สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	12. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1
13. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันตก	13. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคกลาง	13. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1	13. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2
14. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคกลาง	14. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันตก	14. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2	14. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3
15. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออก	15. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออก	15. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3	15. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4
16. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้	16. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4	16. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
ราชการบริหารส่วนภูมิภาค	17. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้	17. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5	17. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6
1. สำนักงานเกษตรจังหวัด	18. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ	18. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6	ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
2. สำนักงานเกษตรอำเภอ	ราชการบริหารส่วนภูมิภาค	ราชการบริหารส่วนภูมิภาค	1. สำนักงานเกษตรจังหวัด
	1. สำนักงานเกษตรจังหวัด	1. สำนักงานเกษตรจังหวัด	2. สำนักงานเกษตรอำเภอ
	2. สำนักงานเกษตรอำเภอ	2. สำนักงานเกษตรอำเภอ	

การแบ่งส่วนราชการและอัตรากำลังตามกฎกระทรวง (ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน)

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

- (1) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- (2) กลุ่มตรวจสอบภายใน
- (3) กองการเจ้าหน้าที่
- (4) กองคลัง
- (5) กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
- (6) กองวิจัยและพัฒนา งาน ส่งเสริมการเกษตร
- (7) กองแผนงาน
- (8) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (9) สำนักงานเลขานุการกรม
- (10) สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- (11) กองส่งเสริมการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย
- (12) กองพัฒนาเกษตรกร
- (13) สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
- (14) กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
- (15) กองขยายพันธุ์พืช
- (16) สำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- (17) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 1 จังหวัดชัยนาท
- (18) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี
- (19) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 3 จังหวัดระยอง
- (20) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 4 จังหวัดขอนแก่น
- (21) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา
- (22) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- (1) สำนักงานเกษตรจังหวัด (76 จังหวัด)
- (2) สำนักงานเกษตรอำเภอ (878 อำเภอ)

ทั้งนี้ มีศูนย์ปฏิบัติการต่างๆ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรที่ 1-6 จำนวน 50 ศูนย์ คือ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร 36 ศูนย์ และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร 14 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ 2 ศูนย์, ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช 9 ศูนย์, ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร 2 ศูนย์ และศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตร 1 ศูนย์

กรอบอัตรากำลัง ณ วันที่ 1 เมษายน 2566

- ข้าราชการ 8,852 อัตรา (ส่วนกลาง 1,158 คน ส่วนภูมิภาค 7,694 คน)
- ลูกจ้างประจำ 314 อัตรา
- พนักงานราชการ 2,788 อัตรา

(จัดสรรงบประมาณการจ้างแล้ว 2229 อัตรา)

➤ วิสัยทัศน์

“เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น”

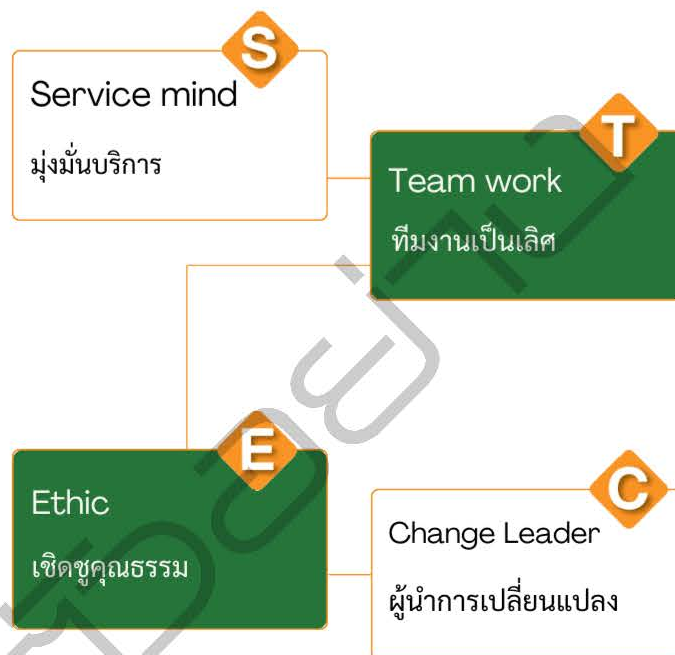
➤ คำขวัญ

“ส่งเสริมการเกษตรอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันสถานการณ์ ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ”

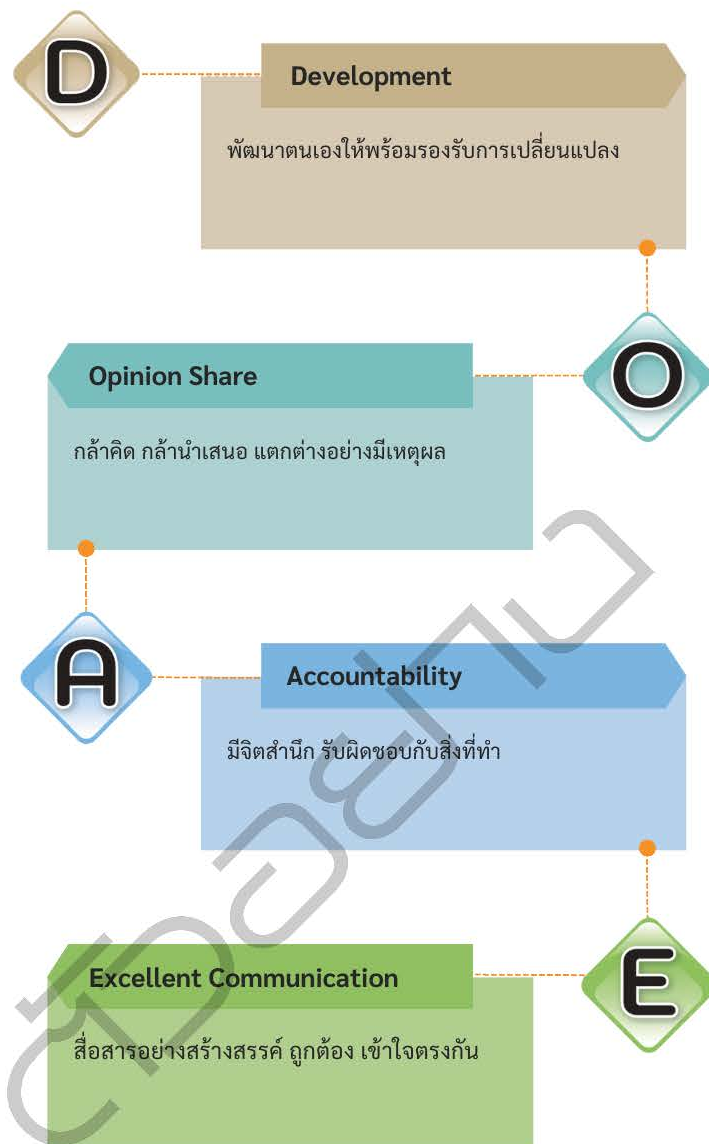
➤ พันธกิจ

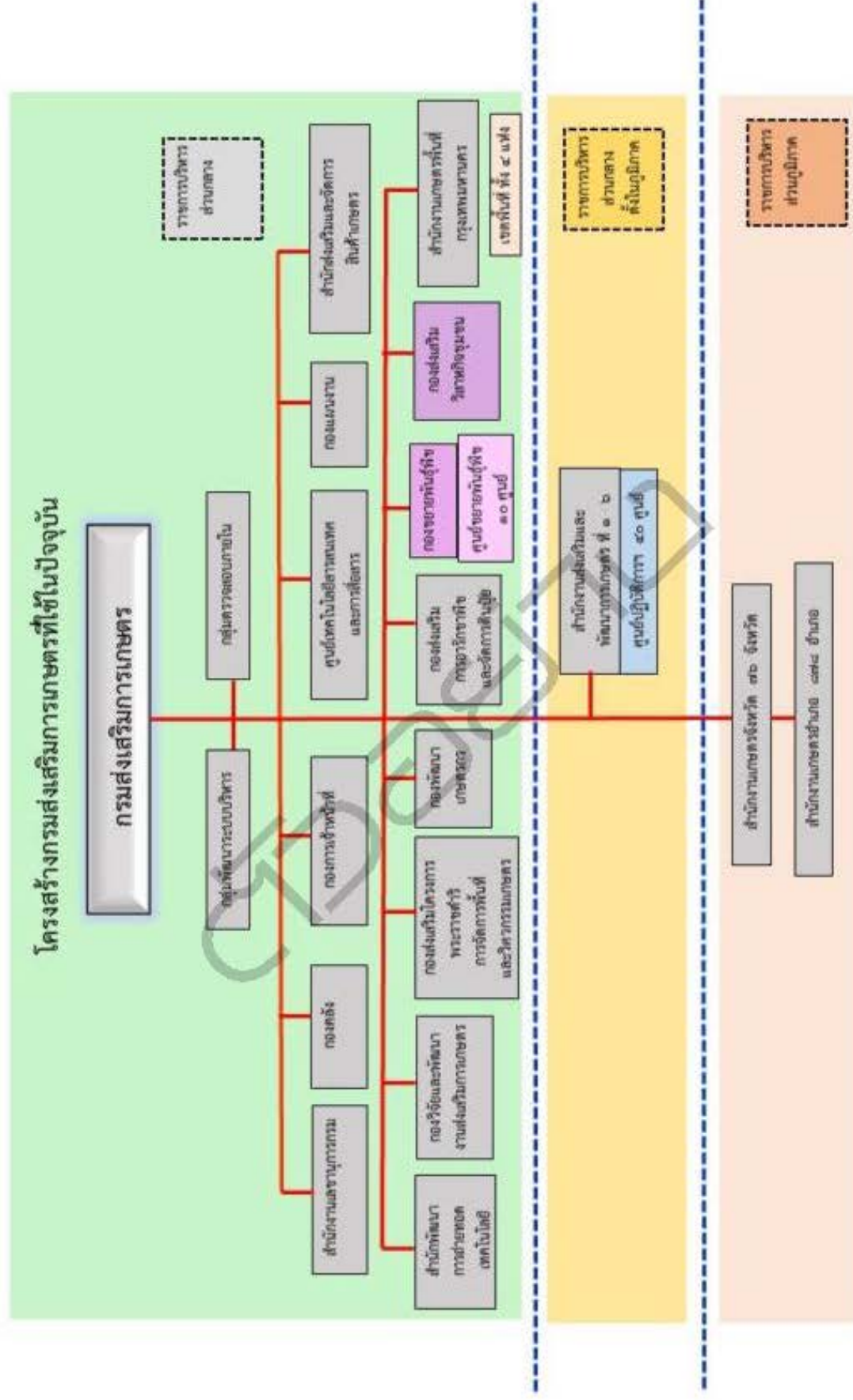
- 1) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด
- 3) ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4) ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน

➤ ค่านิยมองค์กรกรมส่งเสริมการเกษตร

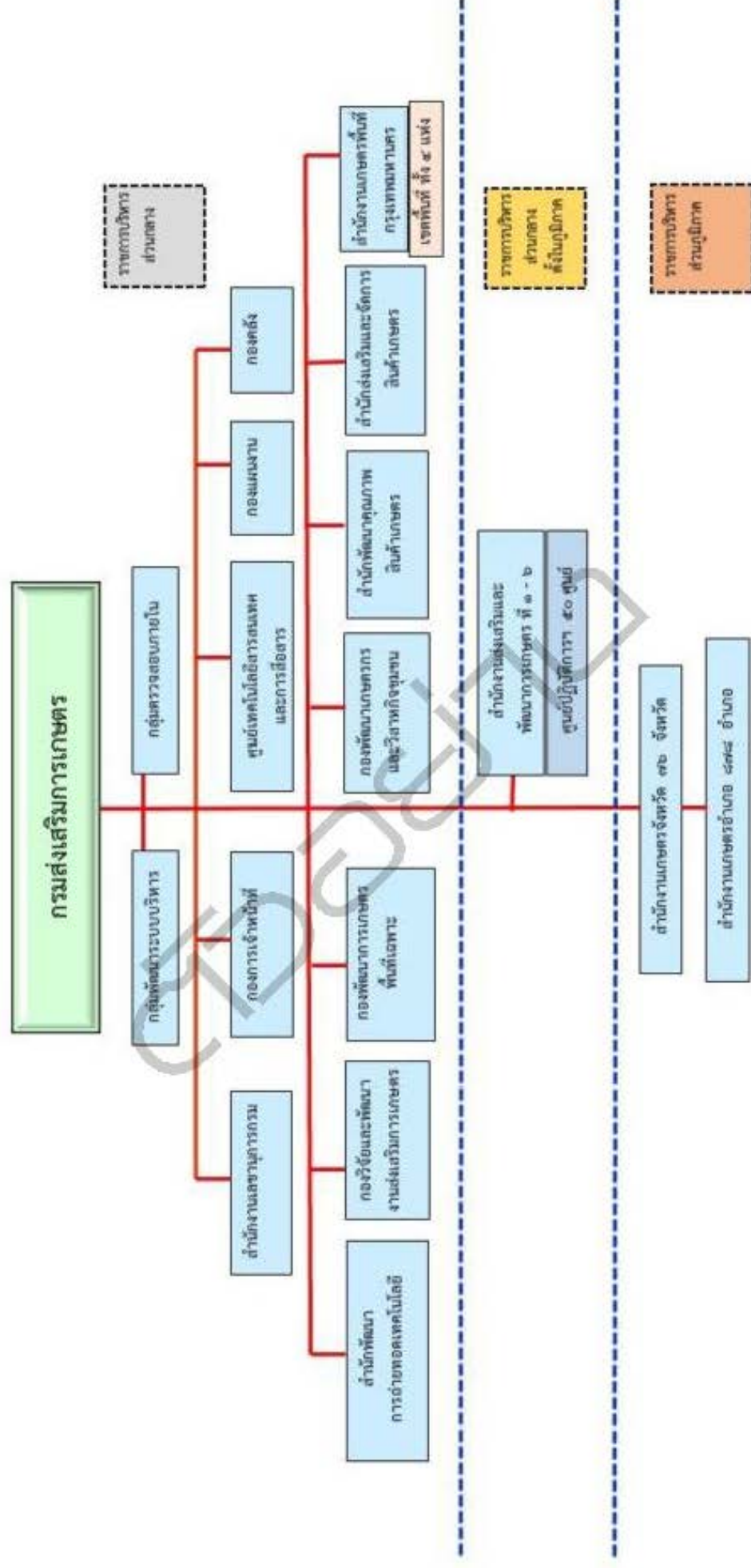

➤ วัฒนธรรมองค์การของกรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการส่งเสริมการเกษตร (ตามกฎหมายตรา พ.ศ. ๒๕๕๗)

แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.2567

๑. ความสอดคล้องกับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๖๗ ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีความสอดคล้องกับแผนที่ ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) แผนระดับ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (๒) แผนระดับ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๓) แผนระดับ ๓ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ รวมทั้งนโยบายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ของสหประชาชาติ โดยแต่ละแผนมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงและคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดเป้าหมายหลัก ๕ ประการ ประกอบด้วย (๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนและ (๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยภายใต้เป้าหมายหลักในแต่ละด้าน ได้มีการกำหนด “หมุดหมายการพัฒนา” ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนฯ ซึ่งประกอบด้วย ๑๓ หมุดหมาย โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่ (๐๑) ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (๐๒) ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน (๐๕) ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค (๐๖) ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของอาเซียน (๐๗) ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ (๐๘) ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัยเติบโตได้อย่างยั่งยืน (๐๙) ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม (๑๐) ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ (๑๑) ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๑๒) ไทยมีกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต (๑๓) ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๑.๔ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” ประกอบด้วย ๕ เป้าหมาย คือ (๑) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น (๒) ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (๓) รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น (๔) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น (๕) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประเด็นการพัฒนามี ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร (๒) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร (๓) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร (๔) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (๕) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร

๑.๕ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

การพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มุ่งเน้นการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจฐานทรัพยากรที่มีความหลากหลายด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ร่วมกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาภายใต้ ๕ สาขายุทธศาสตร์ คือ (๑) เกษตรและอาหาร (๒) สุขภาพและการแพทย์ (๓) พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ (๔) การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และ (๕) เศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม

(Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกตุลาการ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง ด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม ภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเกี่ยวข้องในทุกยุทธศาสตร์

๑.๖ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

องค์การสหประชาชาติ ได้จัดทำวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (post-2015 development agenda) มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๓) ซึ่งครอบคลุม ๓ เสาหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างมิติต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย ๑๖๙ เป้าประสงค์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๙ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน (หลัก) เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงาน เต็มที่และมีผลผลิต และการมีงานที่มีคุณค่า สำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิต และการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ในส่วนของต่อสู่การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดิน และฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และเป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุม ในทุกระดับ

๑.๗ นโยบายรัฐบาล

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑) นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒) นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๑.๘ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืน ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่น ด้านคุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อ ยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไก เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่งของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทย ผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศ และส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการควบคุม ป้องกันการระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์ และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

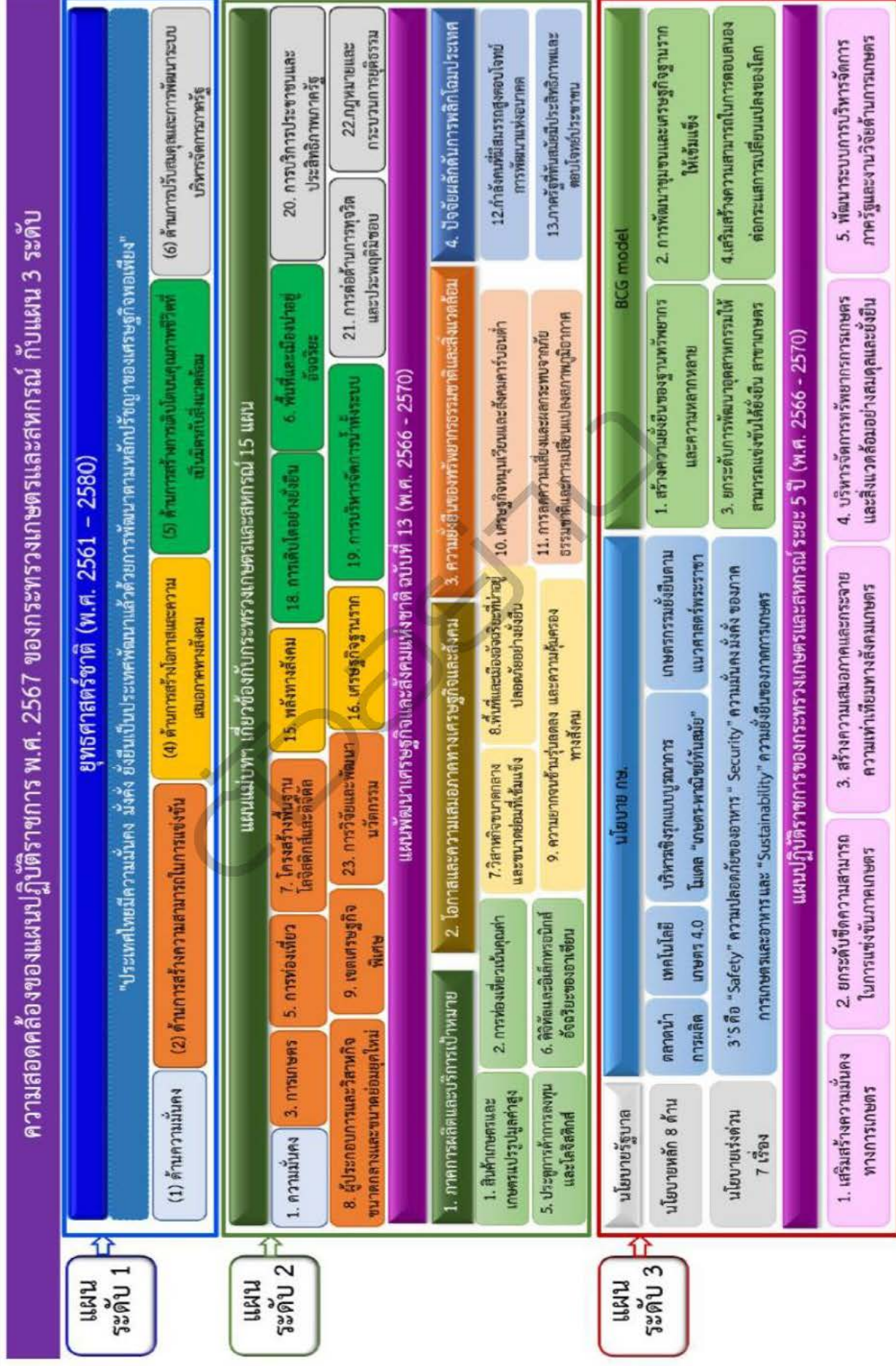
(Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

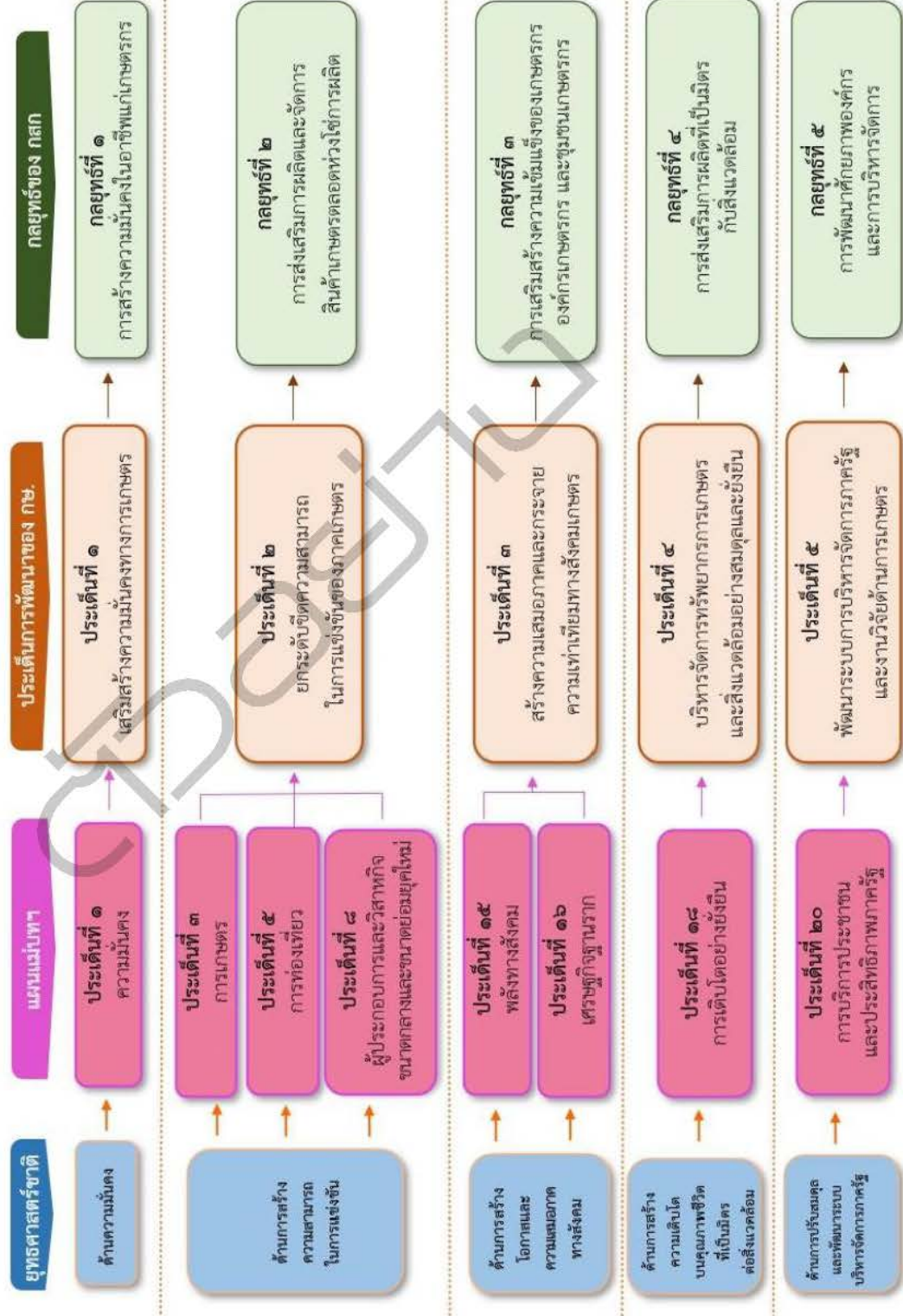
๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสม ด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวม ข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็ง หรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมาร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือ ด้านการตลาดร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรณรงค์ยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

ความเชื่อมโยงของภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตร กับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัตินโยบายประจำปี ๒๕๖๗ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

วิสัยทัศน์

เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น

พันธกิจ

- (๑) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร โดยยึดหลักตลาดนำการผลิต
- (๓) ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน

อำนาจหน้าที่

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗
ข้อ ๒ ให้กรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา กำหนดมาตรการ และแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และการให้บริการทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
- (๓) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร
- (๔) ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร
- (๕) ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
๓. เกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๒. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
๓. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๒
- องค์กรเกษตรกรเป็น Smart Group ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
- เกษตรกรเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๓,๐๙๕ ราย

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร
- กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
- กลยุทธ์ที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร
- กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร

เป้าหมาย

- ๑.๑ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑.๑ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

ส่งเสริมและพัฒนาแก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารบริโภคลดรายจ่าย และสร้างรายได้แก่ครัวเรือน โดยยึดหลักการพัฒนาเชิงพื้นที่ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และพัฒนาความต้องการของเกษตรกรและชุมชน และส่งเสริมการทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงในอาชีพและรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๑.๒ ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีรายได้ตกเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ให้สูงกว่าเกณฑ์ จปฐ. (๓๘,๐๐๐ บาท/ปี) รวมทั้งส่งเสริมการทำการเกษตรแก่กลุ่มชาติพันธุ์ให้มีอาหารบริโภคลดรายจ่ายในครัวเรือนมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้อย่างมีความยั่งยืน และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓ ยกระดับการผลิตและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตร

ส่งเสริมและสนับสนุนการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ส่งเสริมการอนุรักษ์และขยายพันธุ์พืชที่มีศักยภาพ และส่งเสริมการตลาดและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายของดีจากชายแดนใต้

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต**เป้าหมาย**

- ๒.๑ สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ๒.๒ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ๒.๓ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ๒.๔ สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ๒.๕ สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ๒.๖ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น
- ๒.๗ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
- ๒.๘ วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น
- ๒.๙ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น
- ๒.๑๐ วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ๒.๑๑ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๒.๑ มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ๒.๒ มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
- ๒.๓ มูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศ แมลงเศรษฐกิจ และสินค้าเกษตรจากฐานชีวภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๓
- ๒.๔ มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔
- ๒.๕ มูลค่าผลผลิตของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
- ๒.๖ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
- ๒.๗ มูลค่าผลผลิตของสินค้าเกษตรสำคัญเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
- ๒.๘ วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๒
- ๒.๙ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๒
- ๒.๑๐ วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕
- ๒.๑๑ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

แนวทางการพัฒนา**๒.๑ ส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น**

ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สร้างความโดดเด่นของสินค้าในแต่ละพื้นที่ สร้างเรื่องราวแหล่งกำเนิดของสินค้า (Story) สร้างตราสินค้า (Brand) สนับสนุนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการตลาดเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและชุมชน พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และต่อยอดสู่มรดกทางการเกษตร รวมทั้งรวบรวมพันธุ์พืชพื้นถิ่น ผลิตและขยายพันธุ์ และกระจายสู่เกษตรกรเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและเพื่อการอนุรักษ์ ตลอดจนพัฒนาฐานข้อมูลพันธุ์พืชพื้นถิ่นเพื่อเป็นฐานในการสนับสนุนการพัฒนาและวางแผนการดำเนินงาน

๒.๒ ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร ให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน ทั้งมาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ ฮาลาล และมาตรฐานอื่น ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พัฒนาระบบการตรวจรับรองแบบกลุ่มและรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าสู่ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าได้มากขึ้น ส่งเสริมจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การใช้สารเคมี อย่างถูกต้องและปลอดภัย และการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อทดแทนสารเคมีทางการเกษตร รวมทั้งส่งเสริม การทำเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน

๒.๓ ส่งเสริมเกษตรชีวภาพ

ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยเฉพาะสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคูณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยง สู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่ม ของเกษตรกรและการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เพื่อประกอบกิจการในการสร้างมูลค่าและใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุ เหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การนำกลับมาใช้ใหม่ ใช้เป็นปัจจัยในกระบวนการผลิต และผลิตพลังงานชีวมวล เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช และเชื้อจุลินทรีย์ นำไปสู่การผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ และขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตร จากฐานชีวภาพอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา

๒.๔ ส่งเสริมเกษตรแปรรูป

ส่งเสริมให้เกษตรกรแปรรูปสินค้าเกษตรโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญา เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อควบคุมคุณภาพ ยืดอายุของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร และวัตถุดิบให้มีคุณภาพ และเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ส่งเสริมการสร้าง ตลาดสินค้า พัฒนาระบบจำหน่าย และขยายช่องทางการตลาดด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๕ ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการทำการเกษตรสมัยใหม่และการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ ตั้งแต่ระดับการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นพื้นฐาน จนถึงขั้นสูงสุดตามศักยภาพของเกษตรกร ส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการผลิต การตลาด การจัดการการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถรองรับผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทดแทนแรงงานที่ลดลงและการเข้าสู่สังคมสูงอายุ ควบคู่กับการใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล และฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนและปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรได้มากขึ้น ทั้งกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรรายบุคคล โดยกลุ่มเป้าหมาย หลักคือแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน Smart Farmer / Young Smart Farmer ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่ายในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการกระจายเทคโนโลยีและขยายผล การดำเนินงานสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ

๒.๖ ส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทรัพยากรดิน การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรและสารสนเทศทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิต สอดคล้องกับการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็ง สร้างเครือข่าย และพัฒนาระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล สารสนเทศทางการเกษตร ใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและศูนย์เครือข่ายในชุมชน ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสียตลอดจนพัฒนาการผลิตเกลือทะเลไทยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๒.๗ ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต มีเป้าหมายในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพการตลาด และการบริหารจัดการ มุ่งเน้นพัฒนาระดับแปลงใหญ่ด้วยเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ การเชื่อมโยงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร รวมทั้งมีการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายแปลงใหญ่ และเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกลไกหลักในการปรับเปลี่ยนภาคการเกษตรเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่

๒.๘ เร่งรัดการผลิตและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

เร่งรัดส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งสมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและเสริมสุขภาพ เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกชนิดของสมุนไพรที่มีศักยภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด การใช้พันธุ์ดี การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษา ส่งเสริมการแปรรูปขั้นต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เชื่อมโยงด้านการตลาดผ่านช่องทางต่าง ๆ และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น การแพทย์แผนไทย อุตสาหกรรมยา อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องสำอาง สปา เป็นต้น โดยกลุ่มเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรในเชิงการค้า ได้แก่ กลุ่มแปลงใหญ่สมุนไพร และวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังส่งเสริมครัวเรือนเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของสมุนไพรไทย ถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมให้ขยายการผลิตและใช้ประโยชน์สมุนไพรในชีวิตประจำวันในลักษณะของการ “กินอาหารเป็นยา” และให้มีการ “กิน ดื่ม ใช้” ในชีวิตประจำวันเพื่อเสริมสุขภาพและสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานแก่ร่างกาย โดยดำเนินการผ่านกลไกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ตลอดจนส่งเสริมการขยายพันธุ์สมุนไพรพันธุ์ดี การรวบรวมและขยายพันธุ์สมุนไพรประจำท้องถิ่น และสร้างกลไกในการกระจายพันธุ์สมุนไพรสู่เกษตรกรในวงกว้าง

๒.๙ เร่งรัดการผลิตและส่งเสริมการใช้พืชพันธุ์ดี

เร่งรัดการผลิตและส่งเสริมการใช้พืชพันธุ์ดีแก่เกษตรกร โดยใช้ศักยภาพของศูนย์ปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นแหล่งผลิตพืชพันธุ์ดี ทั้งเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร จำหน่ายให้แก่เกษตรกร หน่วยงาน และบุคคลทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนให้แก่เกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติและได้รับความเสียหายให้สามารถฟื้นฟูและประกอบอาชีพการเกษตรต่อไปได้ ตลอดจนรวบรวม

ขยายและส่งเสริมการใช้พันธุ์พืชพื้นถิ่น สนับสนุนและจัดระบบให้มีการแลกเปลี่ยนและกระจายพันธุ์พืชพื้นถิ่นของชุมชน ทั้งเพื่อการอนุรักษ์ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และเป็นฐานการผลิตของภาคการเกษตรให้มั่นคงและยั่งยืน

๒.๑๐ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ

ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และการจัดการผลผลิต จัดทำ Value Chain ของสินค้าเกษตรสำคัญ โดยพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งกิจกรรมต้นทาง กลางทาง และปลายทาง กำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาแต่ละสินค้าอย่างชัดเจน รวมทั้งเกษตรกรเป้าหมายและกลไกการขับเคลื่อนในแต่ละระดับ บูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

๒.๑๑ พัฒนาศักยภาพชุมชนให้เป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย พัฒนาให้เป็น Smart Group สามารถบริหารจัดการกลุ่ม ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเชื่อมโยงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ พัฒนายกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการเชิงธุรกิจที่มีศักยภาพ สามารถขยายขอบเขตการประกอบกิจการ ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน และเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและสร้างความมั่นคงแก่ภาคการเกษตร

๒.๑๒ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน และพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยต่อยอดจากฐานการผลิตภาคการเกษตร และสร้างมูลค่าจากทรัพยากรในชุมชนและวิถีชีวิตของชุมชนเกษตร พัฒนาเกษตรกรและชุมชนให้สามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/เชิงสุขภาพ กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ ในพื้นที่ รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียง บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน ซึ่งจะช่วยเพิ่มช่องทางและโอกาสทางการตลาดแก่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน

๒.๑๓ ส่งเสริมการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรด้วย BCG Model

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ประกอบด้วย การส่งเสริมเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-Economy) โดยส่งเสริมการใช้พืชพันธุ์ดี ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในกระบวนการผลิต ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญา ผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูง มีคุณภาพได้มาตรฐานแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงตลาด ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยลดของเหลือทิ้งในกระบวนการผลิต นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหรือวัสดุปรับปรุงดิน และสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) โดยใช้กระบวนการผลิตที่มุ่งเน้นความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า และลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพและเกษตรกรรุ่นใหม่ด้านนวัตกรรมเกษตร และพัฒนาอาสาสมัครเกษตรให้เป็นตัวคูณในการกระจายเทคโนโลยีสู่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ โมเดลเศรษฐกิจ BCG จะทำให้ภาคการเกษตรปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบการผลิตที่ยั่งยืนมากขึ้น เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน มีเป้าหมายหลัก คือ การขับเคลื่อนระบบการเกษตรของประเทศสู่ ๓ สูง ได้แก่ ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และรายได้สูง มีการจัดทำ Value Chain สินค้าเกษตร ทำในส่วนกลาง และระดับจังหวัด กำหนดให้ดำเนินการในทุกจังหวัด และบูรณาการกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยส่วนกลาง สสท. และศูนย์ปฏิบัติการให้การสนับสนุน

๒.๑๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

ส่งเสริมและพัฒนายกระดับการเกษตรในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน มูลค่าสูง ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ รวมทั้งเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และการส่งออก

๒.๑๕ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชนให้เป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางการเกษตร การถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการประกอบอาชีพการเกษตร ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาการ เพื่อนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรมาถ่ายทอดสู่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น และกำหนดแนวทางส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เชื่อมโยงกับระบบการทำงานส่งเสริมการเกษตรในแต่ละพื้นที่ ดำเนินการผ่านศูนย์เรียนรู้และเครือข่ายในพื้นที่ อาทิ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ศูนย์บ่มเพาะ Young Smart Farmer เป็นต้น รวมทั้งเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เพื่อนำไปสู่การพัฒนายกระดับภาคการเกษตร สนับสนุนการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

๒.๑๖ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศ

ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการด้านการเกษตรต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ ทั้งกรอบทวิภาคี พหุภาคี และองค์กรต่างประเทศต่าง ๆ และส่งเสริม/สนับสนุนการจัดแสดงสินค้า เพื่อประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรของไทยให้เป็นรู้จักและยอมรับของผู้บริโภค ในต่างประเทศ และเพิ่มโอกาสทางการตลาด รวมทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่และเกษตรกรให้มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการเกษตรต่างประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ของเกษตรกร และขยายความร่วมมือระหว่างกันในการพัฒนาการเกษตร ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs)

กลยุทธ์ที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร**เป้าหมาย**

- ๓.๑ เกษตรกรได้รับการพัฒนาตามโครงการพระราชดำริและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๒ เกษตรกรสูงวัยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ๓.๓ ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น
- ๓.๔ Young Smart Farmer และ Smart Farmer มีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ๓.๕ องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น
- ๓.๖ ครีวเรือนเกษตรกรมีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๓.๑ เกษตรกรน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๓.๒ เกษตรกรสูงวัยที่ผ่านการอบรมด้านการประกอบอาชีพนำไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๓.๓ เกษตรกรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๖๕,๕๗๕ ราย
- ๓.๔ Young Smart Farmer และ Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน ๒๓,๐๙๕ ราย
- ๓.๕ องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
- ๓.๖ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรมีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๓.๗ เกษตร/องค์กรเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

แนวทางการพัฒนา**๓.๑ ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหลวง และการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง**

ส่งเสริมและขยายผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดผลเป็นรูปธรรม พัฒนาเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวงในการประกอบอาชีพการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และส่งเสริมการทำการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพ มีภูมิคุ้มกัน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤตต่าง ๆ

๓.๒ ส่งเสริมบทบาทเกษตรกรสูงวัยและเตรียมเข้าสู่สังคมสูงอายุของภาคการเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรสูงวัย และผู้ที่เกษียณอายุจากการประกอบอาชีพอื่นที่มีความสนใจในด้านการเกษตร ให้มีความรู้และทักษะ สามารถสร้างรายได้จากการทำการเกษตรและพึ่งพาตนเองได้ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทั้งในด้านการเกษตรและการบริหารจัดการ และมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาสู่เยาวชนเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ในชุมชน นำไปสู่การพัฒนาการเกษตร สร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมีคุณค่า รวมทั้งพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเกษตรกรให้สามารถปรับตัวในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมสูงวัยของภาคการเกษตร

๓.๓ ส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน โดยส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เสริมสร้างความรู้ในการผลิต เพื่อสร้างรายได้และเป็นอาหารสำหรับบริโภคในครัวเรือน และเพื่อเป็นการลดรายจ่าย ดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุนการปลูกไม้ยืนต้น มุ่งเน้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม เกิดการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาการบุกรุกที่ดินและความมั่นคง

๓.๔ พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer ที่มีขีดความสามารถด้านการเกษตร สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะ Young Smart Farmer ให้เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน เชื่อมโยงหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสถาบันการเงิน เพื่อร่วมกันพัฒนาระดับเกษตรกร รวมทั้งประสานและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพิ่มจำนวน Young Smart Farmer และ Smart Farmer และพัฒนาระบบฐานข้อมูล

๓.๕ พัฒนา Smart Farmer ผู้ประกอบการเกษตร

พัฒนา Smart Farmer ให้มีความรู้และทักษะเชิงธุรกิจ เป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพ สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเองได้ โดยมีการวางแผนการผลิต ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งสามารถบริหารจัดการด้านการตลาด เป็นต้นแบบ และเป็นผู้นำด้านการเกษตร มีเครือข่ายที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เยาวชน เกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้

๓.๖ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร

ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หรือกลุ่มยุวเกษตรกร โดยการนำกระบวนการกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและผลิตภัณฑ์ พัฒนาช่องทางการตลาด เกิดเครือข่ายทั้งในเชิงธุรกิจและสังคม และสามารถบริหารจัดการกองทุน นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

๓.๗ พัฒนาและเตรียมกำลังคนเข้าสู่ภาคการเกษตร

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคนรุ่นใหม่ที่มีความสนใจในการเกษตร ให้มีทัศนคติที่ดีต่อภาคการเกษตรซึ่งมีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความรู้และทักษะวิชาการด้านการเกษตร การบริหารจัดการธุรกิจเกษตร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการสนับสนุนการทำงานเบื้องต้น พัฒนาโดยยึดหลักการให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by doing) และสนับสนุนให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร จากรุ่นสู่รุ่น เพื่อสืบทอดอาชีพการเกษตร

๓.๘ สร้างความมั่นคงด้านอาหารและความเข้มแข็งของชุมชน

ส่งเสริมการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหารของชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการเข้าถึงอาหารของคนในชุมชนในทุกสถานการณ์ ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ส่งเสริมการผลิต แปรรูปและถนอมอาหาร การบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ ส่งเสริมสุขอนามัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกร ส่งเสริมการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน ทั้งตลาด online และ offline การแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน (barter trade) และการแบ่งปันอาหาร เตรียมความพร้อมรองรับภาวะวิกฤตโดยจัดตั้งกองทุนอาหาร/จัดระบบคลังอาหารและการกระจายอาหารของชุมชน รวมถึงการจัดตั้งโรงครัวกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้สมาชิกในชุมชนทุกคนมีอาหารบริโภค สามารถรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานคืนถิ่น มีการแบ่งปันอาหารให้แก่ชุมชนเมือง สนับสนุนอาหารให้แก่หน่วยงาน/องค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสาธารณะ รวมทั้งจัดระบบการสำรองพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ชุมชน เป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้อยู่รอดได้ในภาวะวิกฤต ชุมชนฟื้นตัวได้เร็ว สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ตามปกติหลังจากผ่านพ้นภาวะวิกฤต

๓.๙ ขยายผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน

ขยายผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะการจัดเวทีชุมชนที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรและชุมชนที่มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area – based) กำหนดพื้นที่เป้าหมายที่ชัดเจน วิเคราะห์ให้ครอบคลุมทั้งมิติพื้นที่ - คน - สินค้า พัฒนาต่อยอดจากฐานการพัฒนาที่มีอยู่แล้ว ทำงานบนฐานข้อมูล ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และจัดทำแผนงาน/โครงการตามความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นแผนที่เกิดจากความต้องการของพื้นที่ (Bottom up) พัฒนาระบบฐานข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชนให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง และใช้เป็นฐานในการจัดทำโครงการและการจัดสรรงบประมาณของกรมส่งเสริมการเกษตร และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับนโยบายเร่งด่วนต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาตามความต้องการของพื้นที่และความยั่งยืนของการพัฒนา

๓.๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรตามความต้องการของเกษตรกรและชุมชน โดยสนับสนุนแผนงาน/โครงการที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บูรณาการการทำงานและทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนความต้องการของชุมชน ทั้งการพัฒนา การผลิตสินค้าเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาดและเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งการลดรายจ่ายและสร้างรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร สนับสนุนกิจกรรมการเกษตรที่ทำให้เกิดสร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน มีกลไกในการกระจายผลประโยชน์ภายในชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการโครงการ ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน หน่วยงานวิชาการ สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ทั้งในด้านข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยี งบประมาณ และตลาด มีการวัดผลสำเร็จของการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรและชุมชนอย่างชัดเจน นำไปสู่ความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

๓.๑๑ สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่

พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร ทั้งเครือข่ายอาสาสมัครเกษตร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร วิสาหกิจชุมชน และแปลงใหญ่ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกันในพื้นที่ โดยเฉพาะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และเกษตรหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ครอบคลุมถึงระดับหมู่บ้าน โดยพัฒนาให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนงานและประสานการดำเนินงาน กระจายเทคโนโลยี และเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลของเครือข่ายดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันและสามารถรองรับการส่งเสริมการเกษตรผ่านระบบดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑๒ ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ

ติดตามสถานการณ์และสื่อสารสร้างความเข้าใจในแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทั้งก่อน - ระหว่าง - หลังการเกิดภัย เพื่อลดความเสียหายและให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที จัดทำแผนเตรียมรับสถานการณ์และการฟื้นฟูอาชีพหลังจากเกิดภัยพิบัติ ทั้งคำแนะนำการดูแลแปลงเกษตรหลังเกิดภัย การเตรียมพันธุ์พืช ชีวภัณฑ์ และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเริ่มต้นการผลิตรอบใหม่ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ให้เกษตรกรมีอาหารบริโภคในครัวเรือนและสร้างรายได้ในระยะสั้น รวมทั้งเร่งรัดดำเนินการในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนสนับสนุนการเข้าร่วมการประกันภัยพืชผลการเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกร ให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพการเกษตรต่อไปได้ และช่วยลดภาระทางการคลังของภาครัฐในการจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรในระยะยาว

กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

๔.๑ ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๔.๑ ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน ๘๘,๒๐๐ ไร่

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

ส่งเสริมให้เกษตรกรหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกร ให้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเผาในพื้นที่การเกษตร นำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีทดแทนการเผา ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้มีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตจากเดิมสู่การทำการเกษตรปลอดการเผาและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน และสร้างเครือข่ายปลอดการเผา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน

๔.๒ ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรมยั่งยืน

ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้นในพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มพื้นที่สีเขียว เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรในการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย ปรับระบบการผลิตและการจัดการฟาร์มเพื่อการพัฒนาภาคการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืนทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจ และปรับพฤติกรรมทำการเกษตรให้เหมาะสม สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

๔.๓ ศึกษารูปแบบและขยายขอบเขตงานส่งเสริมการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง

พัฒนารูปแบบ (Model) การส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และวิถีชีวิตของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยศึกษากลุ่มเป้าหมายใหม่ในการส่งเสริมการเกษตร วิธีการเข้าถึงและให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว เพื่อรองรับการเติบโตของสังคมเมือง การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและรูปแบบการทำงานของคนในปัจจุบันที่มีการทำงานจากที่บ้าน (Work from Home) มากขึ้น ส่งผลให้การสั่งซื้ออาหารผ่านทางออนไลน์เพิ่มขึ้น ความต้องการปลูกพืชเพื่อเป็นอาหารและเพื่อการผ่อนคลายเพิ่มขึ้น มีการขยายตัวด้านโลจิสติกส์ ประกอบกับการใช้ Social Media ที่เพิ่มมากขึ้น จึงต้องปรับบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มคนดังกล่าว โดยสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการส่งเสริมและให้บริการแก่คนในสังคมเมือง ได้แก่ สินค้าในกลุ่มพืชผัก สมุนไพร และไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ**เป้าหมาย**

- ๕.๑ บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น Smart Officer เพิ่มขึ้น
- ๕.๒ มีการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กรเพิ่มขึ้น
- ๕.๓ กรมส่งเสริมการเกษตรมีขีดสมรรถนะด้านดิจิทัลสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว
- ๕.๔ บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีความรักความผูกพัน และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์องค์กร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๕.๑ บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น Smart Officer ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด
- ๕.๒ กระบวนการและบริการของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕ กระบวนการ
- ๕.๓ คะแนนผลการประเมินสถานะในการเป็นระบบราชการ 4.0 ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ อยู่ในระดับเป้าหมายขั้นสูง
- ๕.๔ ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ ๓
- ๕.๕ กรมส่งเสริมการเกษตรผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ๘๗ คะแนนขึ้นไป

แนวทางการพัฒนา

- ๕.๑ มุ่งพัฒนากกรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE และพัฒนาระบบฐานข้อมูล
ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภายในองค์กรให้เป็นดิจิทัล พัฒนาระบบฐานข้อมูล (Big Data) และเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างคลังความรู้ทางการเกษตร พัฒนาระบบบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลในการส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กร และการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการทำงานและการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร
- ๕.๒ ปรับวิธีการทำงานเป็นแบบ New Normal และพร้อมรองรับ Next Normal
ปรับวิธีการทำงานโดยใช้ระบบออนไลน์มากขึ้น ทั้งการอบรมเกษตรกร การศึกษาดูงาน การประชุม/สัมมนา การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การจัดคลินิกเกษตร การจัดงาน Field Day การจัดงานมหกรรมแสดงสินค้า การจัดเวทีชุมชน และการจัดเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยยังคงยึดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของโครงการเป็นสำคัญ รวมทั้งปรับระบบส่งเสริมการเกษตรให้รองรับการทำงานในรูปแบบ New Normal มีความยืดหยุ่นและสามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนงานได้ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงและวิกฤตต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หรือ Next Normal ตลอดจนติดตามและประเมินผลโครงการ และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- ๕.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และสร้างโอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ
พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่าน e – Learning สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา ปรับแนวความคิดในการทำงานแบบ Growth mindset เพื่อสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลร่วมกับสถาบันการศึกษา รวมทั้งพัฒนาด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้รองรับการขับเคลื่อนองค์กร ทั้งการวางแผนอัตรากำลังและการสืบทอดตำแหน่ง การสร้างความความก้าวหน้าในสายอาชีพ และการสร้างขวัญและกำลังใจ